

Συμμετοχή ιδιωτών ιατρών (παθολόγων, γενικών ιατρών και παιδιάτρων) στο δίκτυο Sentinel του ΚΕ.ΕΛ.Π.ΝΟ.

Το Κέντρο Ελέγχου και Πρόληψης Νοσημάτων υλοποιεί στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος ΕΣΠΑ «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού 2007-2013» πράξη με τίτλο: «Δικτύωση φορέων πρωτοβάθμιας περίθαλψης (ιδιωτικών και δημόσιων) σε πανελλαδική κλίμακα για την επιδημιολογική επιτήρηση και τον έλεγχο μεταδοτικών νοσημάτων».

1

Στόχος της πράξης είναι η δημιουργία ενός σύγχρονου δικτύου παρατηρητών νοσηρότητας στην πρωτοβάθμια φροντίδα υγείας (δίκτυο Sentinel), για την επιδημιολογική επιτήρηση της γριπώδους συνδρομής και της γαστρεντερίτιδας. Στο δίκτυο καλούνται να συμμετάσχουν **ιδιώτες ιατροί** ειδικότητας **γενικής ιατρικής, παθολογίας και παιδιατρικής**.

Μέσω των συστημάτων επιτήρησης sentinel της Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας (ΠΦΥ) καθίσταται εφικτή η **μελέτη της εποχικότητας** που εμφανίζουν τα κλινικά αυτά σύνδρομα, ενώ παράλληλα επιτυγχάνεται η **ανίχνευση επιδημικών εξάρσεων**.

Ειδικά όσον αφορά στη γρίπη, τα συστήματα επιτήρησης sentinel αποτελούν διεθνώς τα συστήματα εκλογής για την επιτήρησή της, καθώς διαδραματίζουν βασικό ρόλο για:

- τον προσδιορισμό του χρονικού σημείου της **αρχής και του τέλους της δραστηριότητας της εποχικής γρίπης**
- την **παρακολούθηση των αντιγονικών και γενετικών χαρακτηριστικών της γρίπης** που προκαλεί μικρού ή μέτριου βαθμού νόσηση
- την **παρακολούθηση της «δριμύτητας» της εποχικής δραστηριότητας της γρίπης** σε κάθε περίοδο.

Τα δεδομένα από τα συστήματα επιτήρησης sentinel αξιοποιούνται διεθνώς για την λήψη αποφάσεων για τη διαχείριση της εποχικής γρίπης, π.χ. έκδοση οδηγιών για τον αντιγριπικό εμβολιασμό, σύσταση για την έναρξη εμπειρικής αντιϊκής αγωγής κατά την περίοδο αυξημένης κυκλοφορίας του ιού στην κοινότητα κλπ. Επιπλέον, η λειτουργία συστημάτων sentinel συστήνεται προς όλες τις χώρες από τον ΠΟΥ, καθώς τα συστήματα αυτά μπορούν να συμβάλουν στην έγκαιρη προειδοποίηση για ενδεχόμενη πανδημία γρίπης.

Στο πλαίσιο υλοποίησης της πράξης προβλέπονται τα εξής:

Οι παρατηρητές του δικτύου ιδιωτών ιατρών συλλέγουν πληροφορία για τα κρούσματα γαστρεντερίτιδας και γριπώδους συνδρομής που προσήλθαν στο ιατρείο τους κατά τη διάρκεια λειτουργίας του. Ταυτόχρονα θα λειτουργεί και δεύτερο σκέλος του συστήματος που βασίζεται στη συμμετοχή Μονάδων ΠΦΥ με κατανομή σε όλη τη χώρα (Μονάδες ΠΕΔΥ και Κέντρα Υγείας).

Συγκεκριμένα από Δευτέρα έως και Παρασκευή ο παρατηρητής σημειώνει τον αριθμό των περιστατικών που πληρούν τον ορισμό κρούσματος της γριπώδους συνδρομής και της γαστρεντερίτιδας ανά ηλικιακή ομάδα (0-4 ετών, 5-14 ετών, 15-64 ετών, άνω των 65 ετών). Επιπλέον, καταγράφει τον αριθμό των επισκέψεων από κάθε αιτία ανά ηλικιακή ομάδα.

Η αποστολή των δεδομένων είναι εβδομαδιαία. Επί του παρόντος τα δελτία (που περιέχουν δεδομένα για μία εβδομάδα, από Δευτέρα έως Παρασκευή) αποστέλλονται είτε μέσω τηλεομοιοτυπίας, είτε μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου στο ΚΕ.ΕΛ.Π.ΝΟ. Η διαδικασία καταχώρησης είναι ιδιαίτερα απλή και **απαιτεί ελάχιστο χρόνο** (σε ημερήσια ή εβδομαδιαία βάση) από την πλευρά των ιατρών-παρατηρητών του δικτύου.

2

Μελλοντικά, η επιδημιολογική πληροφορία για τα δύο σύνδρομα θα καταχωρείται από τους συμμετέχοντες ιδιώτες γιατρούς μέσω ηλεκτρονικής διαδικτυακής (web-based) εφαρμογής. Οι ιατροί-παρατηρητές του δικτύου θα λάβουν ειδική εκπαίδευση για τη συμμετοχή τους στο δίκτυο όσον αφορά την ηλεκτρονική διαδικτυακή εφαρμογή, σε ημερίδα που θα πραγματοποιηθεί για το σκοπό αυτό, στην οποία θα έχουν την ευκαιρία να ενημερωθούν γενικότερα για θέματα που άπτονται των ενδιαφερόντων τους, από διακεκριμένους ομιλητές (τα έξοδα συμμετοχής των ιατρών, καλύπτονται από το πρόγραμμα).

Η επεξεργασία και ανάλυση της συλλεγόμενης πληροφορίας γίνεται σε εβδομαδιαία βάση από το ΚΕ.ΕΛ.Π.ΝΟ., το οποίο παράγει εκθέσεις με τα αποτελέσματα της ανάλυσης (δείκτες νοσηρότητας, διαχρονική εξέλιξη της νοσηρότητας, απεικόνιση της γεωγραφικής διασποράς, ανάλυση παραγόντων κινδύνου), που διατίθενται στους αρμόδιους φορείς δημόσιας υγείας, με σκοπό την υποστήριξη της λήψης αποφάσεων (αφενός σχετικά με τη λήψη μέτρων δημόσιας υγείας σε πραγματικό χρόνο και αφετέρου σχετικά με τη χάραξη μεσο-μακροπρόθεσμης στρατηγικής δημόσιας υγείας).

Πέραν του βασικού στόχου της επιδημιολογικής επιτήρησης, η πράξη αποσκοπεί γενικότερα στη δικτύωση (networking) των ιατρών της πρωτοβάθμιας φροντίδας υγείας και στην καλλιέργεια κουλτούρας επικοινωνίας και διάχυσης της επιστημονικής γνώσης. Τελικός στόχος είναι η δημιουργία μίας «δεξαμενής» ιατρών ΠΦΥ που θα μπορούν να λειτουργούν ως υπέρμαχοι και υποστηρικτές της εθνικής εμβολιαστικής στρατηγικής (και της πραγματοποίησης γενικότερα παρεμβάσεων δημόσιας υγείας στο πλαίσιο της εθνικής πολιτικής), προάγοντας την εφαρμογή της στον πληθυσμό.

Στο πλαίσιο αυτό έχει προβλεφθεί από την πράξη η δημιουργία διαδικτυακής πύλης που θα επιτρέπει την ανταλλαγή πληροφορίας και απόψεων μεταξύ των ιατρών που συμμετέχουν στο σύστημα μέσω ειδικού forum, επιτρέποντας έτσι τη διατήρηση επαφής με συναδέλφους από όλη την Ελλάδα. Παράλληλα, η πύλη αυτή θα αποτελεί μέσο διάχυσης προς τους συμμετέχοντες ιατρούς οδηγιών ορθής πρακτικής των αρμόδιων εθνικών και διεθνών φορέων δημόσιας υγείας σχετικά με ζητήματα παροχής υπηρεσιών πρωτοβάθμιας φροντίδας υγείας, ερευνητικών νέων που μπορεί να τους ενδιαφέρουν, χρήσιμων πληροφοριών πάνω στις τελευταίες επιστημονικές εξελίξεις, εκθέσεων του συστήματος κλπ.

Συνοψίζοντας, η **συμμετοχή ιατρών ΠΦΥ στο εν λόγω δίκτυο συμβάλει ουσιαστικά στην επιτήρηση της γριπώδους συνδρομής και της γαστρεντερίτιδας σε εθνικό αλλά και σε διεθνές επίπεδο**, παρέχοντας παράλληλα σημαντικά οφέλη στους συμμετέχοντες ιατρούς (ενεργό συμμετοχή στη διαδικασία διαμόρφωσης αποφάσεων, δικτύωση, ευκαιρίες για συνεχιζόμενη εκπαίδευση).